

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci úpadcu **I. – A., spol. s r. o., P.**, IČO: X., s ustanoveným správcom konkurznej podstaty JUDr. Ing. V. N., L., **o schválenie konečnej správy o speňažovaní majetku z podstaty a o vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu**, na odvolanie konkurzného veriteľa **S. K.K. a. s., C.B.C.** a konkurzného veriteľa **V. H. L. so sídlom N.K.** zast. Mgr. D., konateľkou Advokátskej kancelárie S. & P., s. r. o., K., proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23. februára 2010 č. k. 7K 153/99-1193, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23. februára 2010 č. k. 7K 153/99-1193 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením schválil doplnené úplné znenie konečnej správy o speňažení konkurznej podstaty a vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu tak, ako ju predložil správca konkurznej podstaty JUDr. Ing. V. N., dňa 29. 10. 2009. Uviedol, že dňa 29. 10. 2009 správca konkurznej podstaty JUDr. Ing. V. N. predložil súdu doplnené úplné znenie konečnej správy o speňažení majetku z podstaty a o vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu. Proti doplnenému úplnému zneniu konečnej správy podal dňa 24. 11. 2009 námietky veriteľ V. H. L., so sídlom K., ktorý namietal výkon funkcie bývalého správcu konkurznej podstaty JUDr. L. A., pretože po zbavení funkcie neodovzdal novému správcovi žiadne účtovné doklady, na základe ktorých by bolo možné overiť a potvrdiť údaje, ktoré uvádzal vo svojich správach. Veriteľ 1/ tiež namietal aj výkon funkcie správcu JUDr. A. K., pretože správca nemal uhrádzať nároky zo zmlúv uzatvorených jeho predchodcom (tieto išli na ťarchu výnosu zo speňaženia konkurznej podstaty) napr. úhrada nájomného, spotreba

elektrickej energie za r. 2001 a pod. Tiež namietal zahrnúť do základu pre výpočet odmeny správcov sumu získanú inou činnosťou, pretože tieto príjmy boli spotrebované výdavkami vynakladanými počas správy konkurznej podstaty (ide hlavne o činnosť JUDr. L. A.). Proti konečnej správe podal námietky aj veriteľ S. K. a. s. B., C.B., ktorý namietal spôsob výpočtu odmeny, ktorý je určený pre všetkých troch správcov. Poukazoval, že od 01. 07. 2005 bola vyhl. č. 493/1991 Zb. novelizovaná vyhláškou č.292/2005 Z. z., kde v § 6 ods. 3 sa uvádza, že pri výpočte odmeny správcu je potrebné postupovať tak, že od sumy získanej inou činnosťou ako speňažením sú odpočítané výdavky, ktoré boli použité na dosiahnutie príjmov získaných inou činnosťou. Správca v zmysle uvedenej vyhlášky nepostupoval. K námietkam veriteľa 1/ sa vyjadril aj bývalý správca JUDr. L. A. dňa 22. 12. 2009, ktorý poukázal na to, že doklady (ktorých predloženie namietal veriteľ 1/) nevznikli, a preto ani správcom nájdené neboli za obdobie od 23. 09. 1999 do 22. 11. 2000, kedy sa prvýkrát správca dostal k obchodným knihám úpadcu. Za toto predmetné obdobie boli finančné prostriedky vyberané a hradené konateľmi úpadcu (pohyb peňazí bol len v hotovosti) a nikdy nešiel cez účet správcu. Toto konanie konateľov úpadcu bolo predmetom trestného oznámenia správcu. Tiež uviedol, že všetky preddavky na odmenu správcu boli realizované na základe právoplatných opatrení súdu. K námietkam veriteľov 1/ a 2/ sa vyjadril aj správca konkurznej podstaty JUDr. Ing. V. N. a bývalý správca JUDr. A. K., ktorý uviedol, že uhradené pohľadávky proti podstate boli náklady spojené s udržiavaním a so správou podstaty – strojno-technologického zariadenia. Z predložených dokladov súd nezistil žiadne porušenie správcov pri výkone správy majetku patriaceho do konkurznej podstaty a ani nezistil porušenie zákona o konkurze a vyrovnaní v ich vykonávanej činnosti. JUDr. L. A. vysvetlil údajné nezrovnalosti, týkajúce sa účtovných dokladov a aj výpočet odmeny doložil opatreniami súdu. Aj námietky veriteľov 1/ a 2/ proti výpočtu odmeny mal súd za neoprávnené. Konštatoval, že správca konkurznej podstaty je oprávnený a povinný vypočítať svoju odmenu podľa vyhlášky č. 493/1991 Zb. v znení účinnom ku dňu vyhlásenia konkurzu. Následná novelizácia tohto právneho predpisu, ako aj každého iného právneho predpisu zásadne pôsobia od jeho účinnosti len do budúcnosti a určuje práva a povinnosti tých správcov, ktorí sú do funkcie správcu ustanovení za účinnosti tej ktorej novelizácie. Vyhláška č. 292/2005 Z. z. neobsahuje také ustanovenia, ktoré by umožňovali jej aplikáciu na konanie začaté pred jej aplikáciou. Z uvedených dôvodov súd schválil konečnú správu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Proti uzneseniu podal odvolanie konkurzný veriteľ S. K., a. s., B., z dôvodu, že súd vec nesprávne právne posúdil. V odvolaní zotrval na svojich námietkach proti konečnej správe a má za to, že správca konkurznej podstaty nesprávne vypočítal svoju odmenu. Uviedol, že základom pre výpočet odmeny je a) suma získaná speňažením konkurznej podstaty a b) suma získaná inou činnosťou. Z takto určeného základu si správca konkurznej podstaty určil odmenu vo výške 1 391 800,- Sk /46 199,30 €. Nakoľko prieskumné pojednávanie sa uskutočnilo dňa 05. 12. 2001 na výpočet odmeny sa vzťahuje vyhláška MS SR č. 493/1991 Zb. v znení platnom a účinnom do 30. 06. 2005. S účinnosťou od 01. 07. 2005 bola vyhl. č. 493/1991 Zb. novelizovaná ustanoveniami vyhl. č. 292/2005 Z. z. Táto novela doplnila ust. § 6 ods. 3 majúce povahu zjednocujúceho výkladového pravidla, ktoré je možné aplikovať vo všetkých konkurzných konaniach. Konkurzný veriteľ tiež uviedol, že súd má vykladať ust. Vyhlášky v súlade s cieľom konkurzu, ktorým je pomerné uspokojenie konkurzných veriteľov a nie maximalizácia odmeny správcu konkurznej podstaty. Podľa jeho názoru má byť odmena správcu konkurznej podstaty správne určená tak, že prvú časť základu pre určenie odmeny správcu konkurznej podstaty tvorí suma získaná v konkurze speňažením majetku úpadcu, čo je v tomto prípade suma vo výške 2 715 822,60k /90 148,80 €. Druhú účasť základu pre určenie odmeny správcu konkurznej podstaty tvorí suma získaná inou činnosťou ako speňažením pri výkone funkcie správcu, pri určovaní ktorej je potrebné postupovať tak, že od sumy získanej inou činnosťou ako speňažením sú odpočítané výdavky, ktoré boli použité na dosiahnutie príjmov získaných inou činnosťou, napr. ak sú príjmom úroky z peňažných prostriedkov uložených v banke, bankové poplatky a daň z úrokov, pri príjmoch získaných vymáhaním pohľadávok je potrebné odpočítať, napr. súdne a správne poplatky vynaložené na vymáhanie pohľadávok, pri príjmoch získaných z nájmu je potrebné odpočítať spotrebované energie a služby súvisiace s nájmom a ak sa jedná o príjmy z podnikateľskej činnosti, je potrebné odpočítať napr. mzdové náklady a odvody za pracovníkov, ktorý po vyhlásení konkurzu vykonávali túto činnosť, DPH, náklady na potrebný materiál, resp. tovar. V danom prípade správca konkurznej podstaty tak nepostupoval, pretože od príjmov získaných inou činnosťou vo výške 6 495 244,70Sk / 215 602,63 € neodpočítal nákladové položky. Veriteľ má za to, že odmena by mala byť so zreteľom k nákladovým položkám počítaná len z prvej časti základu pre určenie odmeny správcu konkurznej podstaty, t. j. zo sumy získanej speňažením vo výške 2 715 822,60k / 90 148,80 €, a teda správne určená vo výške 417 373,45 Sk /13 854,26 €. Pretože správca konkurznej podstaty už čerpal zálohu na odmenu vo výške 600 000,- Sk

/19 916,35 €, zostatok peňažných prostriedkov na účte úpadcu vo výške 15 895,70 € má ísť na rozdelenie pre konkurzných veriteľov. Poukázal tiež na skutočnosť, že odmena za konkurzné konanie je len jedna, bez ohľadu na to, koľko osôb vykonáva funkciu správcu konkurznej podstaty. Z uvedených dôvodov navrhuje napadnuté uznesenie zmeniť.

Proti uzneseniu sa odvolal tiež konkurzný veriteľ V. H. L. so sídlom N. z dôvodu, že súd dospel na základe predloženej doplnenej konečnej správy k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že súd k námietkam veriteľov uviedol vyjadrenie v poradí prvého správcu, z ktorého vyjadrenia však vyplýva, že v poradí prvý správca v podstate žiadny výkon správy nerealizoval, nakoľko podľa citovaného uznesenia „... boli finančné prostriedky vyberané a hradené konateľmi úpadcu (pohyb peňazí bol len v hotovosti) a nikdy nešli cez účet správcu“. Veriteľ považuje za otázne, na základe akej činnosti bola v poradí prvému správcovi priznaná záloha na odmenu správcu v sume 600 000,-- Sk. Súd napadnutým uznesením schválil výdavky v poradí prvého správcu, z ktorých podstatná suma zrejme nie je žiadnym spôsobom preukázaná a zdokladovaná. K výdavkom v poradí druhého správcu, ktoré veriteľ namietal v námietkach proti doplnenej konečnej správe, sa súd v odôvodnení napadnutého uznesenia nevyjadril. I keď veriteľovi neprináleží hodnotiť postup správcov v súvislosti s úhradami pohľadávok proti podstate, ktoré vznikali počas výkonu funkcie v poradí prvého správcu, je však jeho právom domáhať sa vysvetlenia v prípade, ak má pochybnosti o hospodárnosti a odôvodnenosti výdavkov správcov, ktoré boli vynaložené na ťarchu konkurznej podstaty, navyše, ak sú uspokojované z výťažku speňaženia založenej veci. K spôsobu výpočtu odmeny správcov, konkurzný veriteľ poukázal už na všeobecne akceptované rozhodovanie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Domnieva sa, že na konkurz úpadcu je potrebné aplikovať vyhl. č. 493/1991 Zb., vrátane vyhl. č. 292/2005 Z. z., účinnej od 01. 07. 2005. Uviedol, že cieľom konkurzného konania nemôže byť primárne uspokojovanie veriteľov proti podstate z výnosu predaja majetku úpadcu, ani maximalizácia odmeny správcu konkurznej podstaty, k čomu smeruje postup správcu pri výpočte odmeny. Pokladá za nesprávne a nespravodlivé, ak súd pripustí, aby správa konkurzného konania vrátane odmeny správcov spotrebovala celú konkurznú podstatu, vrátane výnosu z predaja založených vecí. Primárnym cieľom konkurzného konania je usporiadanie majetkových pomerov dlžníka, ktorý je v úpadku; v záujme dosiahnuť pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku. Má za to, že v prípade konkurzu na majetok úpadcu do základu pre výpočet odmeny správcov je

možné zahrnúť len výtťažok zo speňaženia majetku úpadcu; potom je zákonná odmena nižšia, ako záloha na odmenu, priznaná v poradí prvému správcom. Preto nie je možné už priznať správcom na odmenu akýkoľvek ďalší doplatok. Súd v napadnutom uznesení sa tiež vôbec nezaoberal skutočnosťou, že v konaní bol speňažený majetok, zabezpečujúci pohľadávky oddelených veriteľov, ktorý oddelený veriteľ musel znášať, že sa počas konkurzu technológia, zabezpečujúca jeho pohľadávku používala vo výrobnom procese, ďalej opotrebovala a strácala na hodnote, pričom konkurznej podstate a konkurzným veriteľom nepriniesla žiadne finančné prostriedky, ktoré by bolo možné použiť čo i len na čiastočné uspokojenie svojich pohľadávok. Naopak z používania založenej technológie počas konkurzu mali úžitok len osoby, ktorých zmluvné vzťahy s úpadcom boli netransparentné, ak nie v rozpore so zákonom. Má za to, že zostatok finančných prostriedkov na účte úpadcu je možné použiť výhradne na uspokojenie pohľadávky záložného veriteľa v prvom poradí, teda odvolateľa. Pretože súd napadnutým uznesením schválil doplnenú konečnú správu ako celok, čím schválil aj výdavkové položky, ktoré nie sú preukázané ani zdokladované, ako aj položky, ktorých vynaloženie na ťarchu konkurznej podstaty zjavne nie je dôvodné, tiež nepriznal právo oddelenému veriteľovi na uspokojenie pohľadávky z výtťažku speňaženia založenej veci, avšak založil správcom viac práv, ako im priznávajú platné právne predpisy, navrhuje konkurzný veriteľ preto napadnuté uznesenie zrušiť.

Správca konkurznej podstaty vo svojom stanovisku k odvolaniam konkurzných veriteľov uviedol, že má za to, že na výpočet odmeny sa vzťahuje vyhláška č. 493/1991 Zb. platná a účinná k dátumu vyhlásenia konkurzu 09. 05. 2000, a preto nie je možné na tento konkurzu aplikovať vyhl. č. 292/2005 Z. z. K námietkam ohľadne výšky odmeny priznanej prvému správcom opätovne poukázal na skutočnosť, že nemá možnosť rozporovať výšku odmeny mu priznanej právoplatným uznesením súdu. Pokiaľ sa veriteľ domnieva, že v poradí prvý správca porušil zákon, nič mu nebráni riešiť túto záležitosť vo svojom mene a na svoj účet postupmi v súlade s právnym poriadkom SR. K argumentácii, že technológia sa opotrebovala používaním a v dôsledku toho oddelený veriteľ nedosiahol taký výtťažok, aký by bol dosiahol pri jej nepoužívaní, správca uviedol, že funkčná technológia v prevádzke má vždy väčšiu hodnotu, ako kopa odstavených strojov, ktorá sa postupne mení v kopy šrotu, ktorej hodnota sa dá vyjadriť maximálne váhou železa násobenou výkupnými cenami šrotu. Z tohto dôvodu by preto ako správca nevytýkal žiadnemu kolegovi to, že zachoval výrobu a snažil sa jednak získať prostriedky z predaja výrobkov a jednak zachovať funkčnosť celej

technológie. K rozhodovaniu o spôsobe úhrady pohľadávok proti podstate uviedol, že je imanentnou súčasťou oprávnení správcu, a teda argumenty o nevhodnosti uhrádzania pohľadávok proti podstate sú irelevantné, nemajúce oporu v zákone. Pohľadávky proti podstate majú pôvod v reálne poskytnutých výkonoch a plneniach, a teda ich neuhradenie by objektívne poškodilo subjekty, ktoré dané plnenia poskytli. Pokiaľ došlo ku konkrétnemu porušeniu zákona zo strany prvého správcu, veriteľ má opäť možnosti i schopnosti riešiť túto záležitosť prostriedkami, danými mu ustanoveniami právneho poriadku SR. Navrhuje preto napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a v medziach dôvodov odvolaní a dospel k záveru, že odvolania konkurzných veriteľov sú dôvodné.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu I. – A., spol. s r. o., K., schválil konečnú správu s vyúčtovaním odmeny a výdavkov správcu.

Námietku odvolateľov proti konečnej správe ohľadne vyúčtovania odmeny správcu konkurznej podstaty súd prvého stupňa považoval za neoprávnenú, pretože následná novelizácia vyhl. č. 493/1991 Zb. pôsobí len od jej účinnosti a určuje práva a povinnosti tých správcov, ktorí sú do funkcie ustanovení za účinnosti tej ktorej novelizácie.

Uvedený záver súdu prvého stupňa je v zásade správny. Neobstojí však jeho záver o tom, že správca vyúčtoval svoju odmenu v súlade s právnym predpisom, ktorej výšku základu pre určenie odmeny namietali odvolatelia.

Ako vyplýva z ust. § 6 písm. a/ vyhl. č. 493/1991 Zb. v znení, z ktorého vychádzal i súd prvého stupňa a tiež správca pri výpočte svojej odmeny, základ pre určenie odmeny správcu konkurznej podstaty tvorí suma, ktorá bola v konkurze získaná speňažením konkurznej podstaty a suma určená na uspokojenie veriteľov, ktorá bola získaná pri výkone funkcie správcu.

Základ pre určenie odmeny správcu konkurznej podstaty tvorí teda suma, ktorá bola dosiahnutá speňažením konkurznej podstaty a suma, ktorú správca získal inou činnosťou ako

speňazovaním majetku, napríklad vymožením nájomného, uplatnením nárokov na súde, úroky z priznaných pohľadávok a pod., a ktorá je určená na uspokojenie veriteľov, čo znamená, že pre dosiahnutie takto zákonom stanoveného základu je potrebné od získanej sumy odpočítať výdavky na jej dosiahnutie.

I keď súd prvého stupňa správne uzavrel, že odmena správcu konkurznej podstaty v predmetnom konkurze sa vyhl. č. 292/2005 Z. z. nespravuje, pochybil však, keď konštatoval, že správca si odmenu vyúčtoval v súlade s právnym predpisom, pretože základ pre určenie odmeny správcu v jeho druhej zložke nebol vyčíslený správcom s poukazom na uvedené v zmysle vyhl. č. 493/1991 Zb. v znení, ktorým sa toto konanie spravuje, z ktorého dôvodu sú odvolania spochybňujúce súdom schválenú výšku odmeny správcu opodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa tiež stotožnil s odvolateľom, ktorý namietal i čiastočné nepreukázanie výdavkov správcu, ako i ich účelnosť, že napadnuté uznesenie je v časti tejto jeho námietky nepreskúmateľné, pretože nespĺňa náležitosti predpokladané ust. § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého súd v odôvodnení rozhodnutia stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti má za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

Iba takéto odôvodnenie je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa k tejto časti námietky odvolateľa v druhom poradí uzavrel, že nezistil žiadne porušenie správcov pri výkone správy majetku a tiež nezistil porušenie zákona o konkurze a vyrovnaní, bez toho, aby uviedol, z akého skutkového a právneho základu vychádzal, ktorým postupom odňal odvolateľovi právo na spravodlivý proces.

Pretože rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a účastníkovi bola postupom súdu prvého stupňa odňatá možnosť konať pred súdom,

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ a ods. 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Pre Krajský súd v Bratislave, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 226 O. s. p. záväzný.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 20. júla 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová